

2012-08-14

Dnr: 2011/74 714

Diariet
Skolinspektionen
Förskolechef

Beslut efter kvalitetsgranskning av förskolans arbete med det förstärkta pedagogiska uppdraget vid Fjärdens förskola i Nynäshamns kommun

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta.

1. Överlämna förvaltningens svar till Skolinspektionen

Birgitta Dahlin
Förvaltningschef

Sammanfattning

Skolinspektionen har granskat 42 förskolor, varav 14 fristående förskolor, i totalt 14 olika kommuner över hela landet. Varje förskola har besökts under två dagar och intervjuer med olika personalkategorier och observationer av arbetet i barngrupp har genomförts. Vidare har även dokumentation från förskola och huvudman analyserats. Många av förskolorna stod vid tillfälle för granskningen mitt uppe i det förändringsarbete som följt efter det att de förändrade styrdokumenterna trätt i kraft.

Granskningen är kvalitativ och iakttagelserna och slutsatserna gäller de 42 förskolor som granskats. Fyra stora utvecklingsområden har utkristalliserats av granskningen.

- Ökat fokus på lärandeuppdraget behövs
- Personalens förhållningssätt, kunskap och medvetenhet i förhållande till uppdraget behöver utvecklas på många förskolor.
- Kvalitetsarbetet behöver genomsyra arbetet i verksamhetens alla delar så det blir en naturlig del av det dagliga arbetet.
- Förskolans ledarskap behöver lyftas och tydliggöras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av handläggare på barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med förskolechef.

Ärendebeskrivning

Fjärdens förskola i Nynäshamn är en av de förskolor som Skolinspektionen granskat. Barn- och utbildningsnämnden har att redovisa senast den 4 oktober 2012 till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat.

Skolinspektionen har gjort bedömningen att utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

Utökad kunskap om förskolans förtydligade lärandeuppdrag

- Utöka personalens teoretiska och praktiska kompetens för att de ska kunna stimulera och utmana barnens språkliga och kommunikativa utveckling, den matematiska utvecklingen samt naturvetenskap och teknik.
- En fortsättning och fördjupning i med att förankra läroplanens mål och intentioner för att all personal ska bli medveten om lärandeuppdraget och helhetsperspektivet på barns utveckling och lärande

Förskolechef behöver säkerställa att arbetet som bedrivs i förskolan utgår från det förtydligade uppdraget i läroplanen

- Uppmärksamma vilka arbetssätt som gynnar barns utveckling och lärande samt hur arbetet kan organiseras för att stödja detta lärande.

Förskolan behöver utveckla ett mer systematiskt kvalitetsarbete med fokus på lärande

- Arbetslagen behöver utveckla kompetensen kring dokumentation, uppföljning och utvärdering.
- Förskolechefen behöver leda det systematiska kvalitetsarbetet på Fjärdens förskola så att utvärderingar också ger kunskap om i viken utsträckning förskolan har bidragit till att det enskilda barnets utveckling och kunnande förändrats över tid, i relation till den verksamhet förskolan erbjuder.
- Förskollärarna behöver ta ansvar för att förskolan systematiskt dokumenterar, följer upp och analyserar varje barns utveckling och lärande och förändrade kunnande, i syfte att förbättra förskolans verksamhet.

Förvaltningens ståndpunkt

Utökad kunskap om förskolans förtydligade lärandeuppdrag

Den teoretiska och praktiska utvecklingen hos personalen i Fjärdens förskola har utvecklats i och med att de, liksom personal från alla förskolor i Nynäshamn, har gått en utbildning i språkutvecklande arbetssätt i förskolan. Utbildningen har letts av Veli Tuomela, filosofiedoktor och språkpedagogisk konsult, och uppföljning sker regelbundet på arbetsplatsträffar och planeringsdagar.

Efter skolinspektionens granskning har pedagogerna under ett halvårs tid fördjupat sig i konkret matematik i vardagen på nätverksträffar. Dessa kunskaper har använts bl a på samlingar och i skogen, där barnen får jämföra storlekar, volymer och antal med olika material. På småbarnsavdelningen arbetar pedagogerna med barnens formförståelse. Här har avdelningen också utökat material för konstruktionslek, och lagt till måttenheter till vattenlek.

Avdelningarna dokumenterar arbetet löpande och fördjupningar i arbetssättet sker i nätverksgrupperna.

Under hösten 2012 inom ramen för språkprojektet, ska en av pedagogerna i Fjärdens förskola läsa en kurs som innehåller språk och matematik för Ipad. Denna person är utsedd till testpilot för projektet, som kommer att följas av att en pedagog från varje förskola i området också får läsa kursen. Arbetet med Ipad kommer att dokumenteras och utvärderas.

En av avdelningarna i Fjärdens förskola använder sig av ”berättarlådor”, ett verktyg som syftar till att barnen ska ges möjlighet att utveckla sina språkliga förmågor genom berättande och beskrivande av föremål.

Under hösten 2012 har Naturskolan i Nynäshamns kommun fått uppdraget att hålla föreläsningar för pedagogerna i Fjärdens förskola inom teknik och naturkunskap. Naturskolan kommer också att hjälpa till med uppföljningen på arbetsplatsträff.

Förskolechef behöver säkerställa att arbetet som bedrivs i förskolan utgår från det förtydligade uppdraget i läroplanen

Förskolechefen har köpt in skolverkets publikation *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan, om pedagogisk dokumentation* till all personal. Arbetet med pedagogisk dokumentation ska skapa sätt för personalen att få syn på barns lärande. Fjärdens förskola kommer att arbeta med det förtydligade uppdraget genom att bl a diskutera barns lärande på arbetsplatsträffar och planeringsdagar. Det förtydligade uppdraget i läroplanen säkerställs genom dokumentation i vardagen.

Förskolan behöver utveckla ett mer systematiskt kvalitetsarbete med fokus på lärande

Den övergripande verksamhetsplanen ska revideras och efter det ska varje avdelning göra en egen arbetsplan som utgår från denna. Förskolechefen kommer också att ge pedagogerna mallar för planering, utvärdering och reflektion, vilket kommer att systematisera arbetet och på så vis underlätta för personalen i det löpande kvalitetsarbetet. För att säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet och leva upp till läroplanens mål har Fjärdens förskola nu en pedagogisk ansvarig på varje avdelning. Förskolechefen kommer att ha möten med dessa för att diskutera läroplanens olika mål.

Våren 2012 har två pedagoger gått en fördjupningskurs i pedagogisk dokumentation och kommer att fortsätta med detta under höstterminen 2012. En fördjupning i, och diskussioner kring det systematiska kvalitetsarbetet sker både på arbetsplatsträffar och på nätverksträffar, av vilka de senare stöds av en pedagogisk handledare. Förskolans förtydligade uppdrag och arbetslagets ansvar kommer också att diskuteras.

Förskolechefen kommer att delta och ha dialog med Anna Söderström, pedagogista, i en fördjupningskurs i systematiskt kvalitetsarbete. Sedan följer förskolan upp arbetet med hjälp av Skolverkets verktyg till stöd för att arbeta med den löpande processen. Fjärdens förskola kommer att använda sig av verktygets frågeställningar *Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det?*

I Fjärdens förskola sker utvecklingssamtal 2 ggr per termin med ett för alla avdelningar gemensamt underlag för samtal.

Förskolechef i Fjärdens förskola har beställt tre böcker som behandlar genus i förskolan. I första hand kommer förskolechefen själv att läsa dessa för att sedan besluta om hur de ska användas i teori och praktik. Pedagogerna i förskolan observerar idag barnens lek i olika rum för att på så sätt få en värdefull insyn i hur barnen använder sig av den pedagogiska miljön sett ur ett genusperspektiv.

Barn- och utbildningsnämnden tillämpar sedan två år en ny modell för uppföljning och utvärdering. Kvalitetsarbetet sammanställs i en årlig utbildningsrapport. Innehållet i rapporten bestäms i en av nämnden fastställd resultatuppföljningsplan. I Mål- och Resultatuppföljningsplanen, MORUP, framgår att verksamheterna vid läsårets slut bedömer i vilken grad de olika målen har uppnåtts, och redovisar kommentarer till måluppfyllelsen.

Till stöd för bedömningen får verksamheterna ett antal kriterier som ytterligare belyser nämndens uppdrag. Verksamheterna beskriver aktiviteter som stödjer måluppfyllelsen och sammanställer resultat som förklarar och motiverar den. Analysen utgör sedan underlag för nya aktiviteter för att öka måluppfyllelsen. Förskolechefernas rapportering sammanställs av central förvaltning till en utbildningsrapport som behandlas i barn- och utbildningsnämnden under senhösten.